

A *Society for Catholic Liturgy* által évente háromszor kiadott liturgikus folyóirat 2005-ös évfolyama utolsó számának élén Neil J. Roy, a társaság vezetőségi tagja az éves szeptemberi konferenciáról számol be, melynek témája a *keresztény beavatás szentségei* voltak. Roy felsorolja és összegzi az előadásokat, melyek közül három teljes egészében olvasható a folyóirat jelen számában (Robert F. Slesinski: *Christian Initiation According to Nicholas Kabasilas: An Eastern Perspective on the Holy Mysteries of Baptism, Chrismation, and the Eucharist*, Stella Marie Jeffrey: *Christian Initiation: A Pastoral Perspective on Restored Order*, Liam G. Walsh OP: *The Holy Spirit in the Sacraments of Initiation*). Ethan Anthony és Neil J. Roy példákkal mutatja be: az építészetnek mekkora szerepe lehet abban, hogy a keresztény beavatási szertartásokat és azok egymással való kapcsolatát teológiailag is helyesen értelmezzük. Roy ezenkívül felsorolja a társaság újonnan választott vezetőségi tagjait és tisztségviselőit. Felhívja a figyelmet, hogy teológusoknak, építészeknek, zenészeknek, nyelvészeknek, hittanároknak is van módja részt venni az éves konferenciákon, ha csatlakoznak az SCL társtagságához. A 2006-os konferencia témája a *gyógyulás szentségei*, 2007 szeptemberében pedig *XVI. Benedek és a szent liturgia* kerül terítékre.

Robert Slesinski bizánci rítusú pap a *keresztény beavatás szentségeit* keleti nézőpontból mutatja be. Ehhez segítségül hívja a jelentős, de nyugaton kevésbé ismert középkori teológus és liturgista, *Nicolas Kabasilas Élet Krisztusban* című művét. Előadása Kabasilas művének kivonatos ismertetése. Az értekezés első könyvében Kabasilas a három elsődleges szentségről közösen ír, szoros kapcsolatukat hangsúlyozza. „Láttuk az igaz világosságot”: a keresztség a megvilágosodás misztériuma. „Vettük a mennyei Szentléleket”: a Szentlélek ajándéka a bérálásban közölteik. „Megtaláltuk az igaz hitet”: ez az élet kenyere, mely a mennyből érkezik hozzánk, és életet ad a világnak. A himnusz folytatása: „Imádjuk az oszthatatlan Szentháromságot, mert az üdvözített minket.” Félreérthetetlen kapcsolat tárul föl a Szentháromság üdvözítő műve és a keresztény beavatás misztériumai között. Kabasilas szerint egyedül a szentségeken keresztül részesülhetünk az örök életben. Nélkülük a halál kapujában semmink sem lesz, ami a túlvilághoz kötne minket. Fontos az is, hogy e három szentség hogyan épül egymásra. A keresztségben az ember új életet kap; a bérálással méltóvá lesz, hogy a mennyei ajándékokban részesüljön; az Eucharishtiában a királyi test részévé válik. További könyveiben Kabasilas egyenként is megvizsgálja ezeket a misztériumokat, részletesen foglalkozik a keresztség szertartásának leírásával és magyarázatával. A bérálás szertartásában a krizmát a szokásostól eltérően nem a Szentlélek jelének, hanem Krisztus jelének tekinti, aki a „Felkent” (Christos) és a „kenet” (chrisma) egyben. Az Eucharishtiáról, amely az előző két szentség betetőzése, így ír: „Ővele mosattunk meg és kenettünk fel, és most ő lesz ünnepi lakománk is.” Az egyesülés által leszünk képesek a keresztségben kapott új életet őrizni és továbbvinni. Kabasilas hoz-

zát teszi, hogy a Krisztusban való életet a szentségek önmagukban nem biztosítják; „ha az ő véreben részesülünk, az ő akaratában is részesülnünk kell”. Ez már az ember küzdelme, melyet a nyolc boldogság lajtorjájának fokain harcolhat meg.

Stella Marie Jeffrey, az Egyesült Államok fargói egyházmegyéjének evangelizációs és katechetikai felelőse azt a folyamatot ismerteti, melynek eredményeképpen az egyházmegye minden plébániáján bevezették, hogy a *bérmálás szentségét az első szentáldozás előtt* kapják meg a hittanulók. Többéves előkészítés után hozták meg a döntést 2005-ben, Samuel J. Aquila megyéspüspök kifejezett támogatásával. Körlevelében („Send Forth Your Spirit”, 2002 — teljes terjedelmében olvasható az *Antiphon VII 3.* számában) ismertette a bérmálás szentségének történetét és teológiáját egyházmegyéjének híveivel, és lelkipásztori javaslatokkal látta el a papokat, hittanárokat, szülőket. Ezek alapján a plébániákon egységes rendet vezettek be, miszerint a keresztség fölvétele után mindjárt a bérmálásra való felkészülés következik. Ez az a szentség, amely tökéletesíti és elmélyíti a keresztségben kapott kegyelmet és előkészít arra, hogy kellőképp megerősödve fogadják az Eucharisziát, mely az egyházi élet forrása és csúcsa. Jeffrey áttekintést ad e tekintetben az Egyesült Államok 177 egyházmegyéjéről. Kimutatása szerint *nyolc egyházmegye egységesen visszaállította* e szentségek kiszolgáltatásának rendjét. Tizenhét egyházmegyében vannak plébániák, ahol ezt a gyakorlatot folytatják, hat egyházmegyében folyamatban van a „helyreállítás”, húszban fontolgatják azt, további hatban pedig ideiglenesen bevezették, de később visszatértek a korábban szokásos rendre.

Liam G. Walsh dominikánus szerzetes, teológiai tanár a *Szentlélek szerepét* vizsgálja a keresztség beavatás szentségeiben. Előadását jelentősen kibővítette az *Antiphon* olvasói kedvéért. Tanulmányának első fejezetében röviden ismerteti azokat a mozzanatokat a beavatás szentségeinek szertartásaiban (zsinat utáni formák szerint), amelyek lélekhívást tartalmaznak. Az eucharisztikus imának mind a négy változatát sorra veszi e szempontból. A következő fejezetben *áttekintést ad e három szentség történetéről*, különös tekintettel arra, hogy hogyan vált el egymástól a bérmálás és a keresztség szertartása, továbbá megmagyarázza a római és a keleti egyházak gyakorlatának különbségeit.

A harmadik részben a *Szentírás Szentlélekről szóló tanítását* részletezi. Meglátása szerint az Apostolok Cselekedeteiben fogalmazódik meg a legvilágosabban a Szentlélek munkája az Újszövetség emberén. Neki nem pusztán Istentől való ajándék, hanem a Szentlélek végső, messiási és eszkatologikus teljessége az, amely által a keresztség ember a végső idők tudatával él a földön. A szinoptikus evangéliumokban végigveszi azokat a helyeket, ahol Jézus kimondottan a Szentlélek indítására cselekszik. János evangéliumában a Szentlélek bennünk élő valóság, és „Jézus eltávozásának gyümölcse”. Pál leveleiben hajtóerő, mely hitvallásra készítet, és mint aki a keresztyenyekben lakozik, átalakítja mind egyéni, mind közösségi létünket. A Szentlélek pecsét, mely jelzi, hogy az örök élet várományosai vagyunk.

Walsh ezután a teológiát hívja segítségül a Szentlélek szerepének további árnyalásához. A Szentlélekről szóló tanítás és a kegyelemtan szoros összefüggésben áll, amint az Aquinói Szt. Tamás *Summa theologiae*-jéből is kitűnik. Összefoglalva Szt. Tamás gondolatait Walsh figyelmeztet, hogy a későbbi, ellenreformációs háttérű újszolasztikusok teológiai írásai olykor tévutakra vezetnek. Hiteles és megbízható forrásként Szt. Ágostont és Szt. Tamást ajánlja.

A tanulmány utolsó és legbővebb fejezetében Walsh *visszatér a keresztyén beavatás szentségeihez* s a Szentlélekkel való kapcsolatukhoz. Mindegyik szentség magában foglalja Krisztus húsvéti misztériumát, halálát, feltámadását és megdicsőülését; e tényezők beteljesedése nem történhetett volna meg a Szentlélek közreműködése nélkül. Bennük jelen van Krisztus és a Szentlélek. Ezt az eszkatologikus jelenlétet az egyes szentségek különbözőképpen közvetítik: a keresztség halál és feltámadás; a bérmálás mint kenet és kézrátétel a pünkösdi eseményeinek tesz részesévé; az elsőáldozó Krisztus testéhez csatlakozik, és belép abba az eucharisztikus közösségbe, amelyben az élet, melyet Krisztusban s a Lélekben kapott, megmarad s gyarapszik, míg boldog reménnyel várja Krisztus látható eljövételét. A Lélek az, aki összegyűjti az embereket, hogy Krisztus Egyházaként az ő testét alkossák. Végül az Eucharishtiában csúcsoodik ki a Lélek adományozása. Itt válik teljessé —általa— az Egyház egysége.

Robert Fastiggi arra mutat rá, hogy *a szentségek és az engedelmesség az Egyház egységének alapvető feltétele*. Számos egyházi dokumentummal —köztük a II. Vatikáni Zsinat dekrétumaival és konstitúcióival— támasztja alá igazát. XXIII. János pápa *Ad Petri cathedram* enciklikáját idézve kifejezésre juttatja, hogy a katolikusságot a hit, a szentségek, és az egyházi vezetés biztosítják. A sajnálatos liturgiai visszaélésekre II. János Pál *Ecclesia de Eucharistia* enciklikáját idézve válaszol: „Azon papok, akik a liturgikus normákhoz hűségesen igazodva ünneplik a szentmisét, és azon közösségek, melyek összhangban vannak ezen normákkal, csöndben, de kifejezően nyilvánítják ki az Egyház iránti szeretetüket.” Ez természetesen fordítva is igaz, teszi hozzá Fastiggi. Az engedetlenség rossz gyümölcszeire számos példát hoz, de azt is kifejti, hogy miért különlegesen fontos erénye az Egyház szolgálóinak az engedelmesség. Háláját fejezi ki Medina bíborosnak, aki az Istentiszteleti és Szentségi Fegyelmi Kongregáció élén oly jelentős eredményt ért el az Egyház egységének érdekében, főként a *Liturgiam authenticam* instrukció és a Római misszale *Institutio generalis*-a életbeléptetésével.

A szemlerovatban többek között pozitív kritikát olvashatunk Uwe Michael Lang: *Az Úr felé fordulva* [Nemrégiben jelent meg magyarul az Ecclesia Kiadó gondozásában. A Szerk.] és Dobszay László: *A Bugnini liturgia, avagy a reform reformja* című könyvéről. Magyar vonatkozása miatt ez utóbbinak fordítását alább teljes egészében közöljük.

A lap végén a *Society for Catholic Liturgy* megújított alapszabályzata olvasható. Bevezetőjében Timothy V. Vavarek igen meggyőzően beszél a társaság jelentőségéről és céljairól, melyekkel a szent liturgiát kívánja szolgálni.

Nényei Sára